

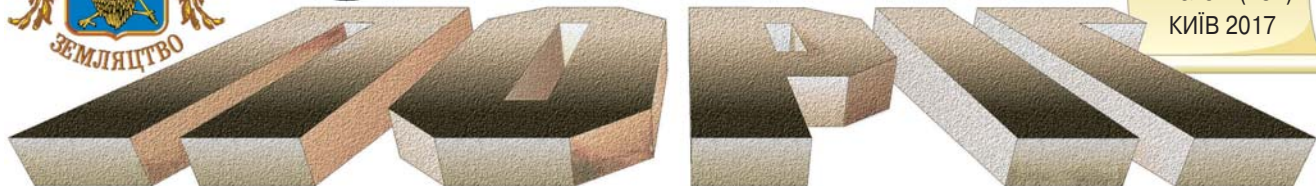
З Новим роком та Різдвом Христовим!

РІД НАШ КРАСИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС
РІК ЗАСНУВАННЯ
2002
СІЧЕНЬ
Число 1 (181)
КИЇВ 2017

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

Незупинний час відклав на дереві історії
ще одне кільце спіралі. Рік минулий був
рясним на випробування і для всього
українського народу, і для кожного з нас.

ЧАС сподівань

Затяжна війна на Донбасі, що забирала життя кращих синів тоді, коли різні скоробогатки продовжують торгувати з окупантами, експерименти чиновників над власним народом, розгул беззаконня – все пригнічує людську душу, посіває зневіру й апатію. Та, як би там не було, людина без віри в майбутнє не може жити, бодай заради щастя дітей чи внуків. І знаходяться в неї нескоримі сили, що подвигають до роботи, кличуть на подвиги заради утвердження високого авторитету молодій державі Україна.

Чи не тому й наше земляцтво впродовж минулого року не опускало планку активності в патріотичній роботі. Свідчення цього – десятки чи сотні добрих справ на малій батьківщині, які стали можливими тільки завдяки зусиллям нашого активу. Особливо значними акціями відзначилися Прилуцьке, Борзнянське,

Варвинське, Менське, Ріпкинське відділення, ветеранське об'єднання. Їх очолюють справжні лідери, за якими тягнуться і ветерани, і молодь. Отже, минулий рік, що став двадцять першим в історії нашої громадської організації, засвідчив велику силу тисячного колективу. Не обійшлося й без послаблення роботи в окремих районних формуваннях, що змушувало Раду зосереджувати свою увагу на різних недоліках. Зрештою, діяльність земляцтва яскраво відбиває особливості життя всієї країни.

Отож вступаємо в рік новий з думками про покращення роботи, підтримання високого авторитету нашого колективу на терені Сіверщини, яка постійно відчуває нашу присутність і в дні святкові, ювілейні, і в вирішенні безпосередніх проблем області. Думається, що про це йтиметься на наших щорічних загальних зборах, до яких готу-

валися всі. Про них ішлося і на зібраннях районних відділень та об'єднань, і на традиційній конференції, коли підводилися підсумки роботи, накреслювалися плани на майбутнє.

Січневої днини знову відчуємо високий дух єднання на традиційному загальному зібранні, що стане черговим етапом нашого родинного життя, поглянемо один одному в очі, зігріємося теплом дружніх сердець, у яких непогасно горить вогонь любові до прекрасної Сіверщини.

Тож вітаємо всіх столичних сіверян із Новим роком та Різдвом Христовим. Сподіваємося, що над Україною нарешті квітатиме мирне чисте небо, що на землі нашої багатостраждальній запанує справедливість для кожного, бо перед Богом і Україною всі рівні.

**Рада столичного
Чернігівського земляцтва**

З Новим роком! З мирним небом!

Щиро вітаємо учасників загального зібрання
Чернігівського земляцтва! Чекаємо вас 20 січня у
Міжнародному виставковому центрі за адресою:
Броварський проспект, 15. Реєстрація з 15 год.
Початок о 17 год.

Вітчизна – це не хтось і десть, Я – теж Вітчизна.

І. СВІТЛИЧНИЙ

У СІЧНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ.

БОЙКО Ганна Федорівна – 85-ліття. Народилася 15 січня 1932 року в с. Конятин Сосницького р-ну. Доцент кафедри менеджменту Національного транспортного університету. Кандидат економічних наук. Учасник Другої світової війни. Почесний автотранспортник України.

УСТИМЕНКО Василь Євдокимович – 80-річчя. Народився 18 січня 1937 року в с. Жуля Корюківського р-ну. Очолював службу віце-прем'єр-міністра України з питань безпеки і надзвичайних ситуацій, був керівником апарату Національного бюро розслідувань, служби міністра МНС, першим заступником голови громадської ради МНС України. Генерал-майор внутрішньої служби у відставці.

Заступник голови Ради Товариства, керівник Корюківського відділення землярства. Учасник Другої світової війни, учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Лауреат премії М. Коцюбинського та Д. Яворницького. Нагороджений орденом "За заслуги" III ст., Б.Хмельницького III ст.

ТИЩЕНКО Віктор Петрович – 80-річчя. Народився 24 січня 1937 року в с. Макіївка Прилуцького р-ну. Був одним із організаторів Центру "Український дім" і понад 10 років працював заступником директора. Кандидат філософських наук. Журналіст.

ІОВЕНКО Галина Михайлівна – 75-річчя. Народилася 1 січня 1942 року в м. Куйбишев Російської Федерації (рідня з с. Окунінів Козелецького р-ну). Працювала технологом в НДІ електромеханічних приладів.

ОЛЕШКО Лариса Данилівна – 75-річчя. Народилася 2 січня 1942 року в с. Нова Басань Бобровицького р-ну. Понад 30 років працювала у Київському національному лінгвістичному університеті. Кандидат медичних наук. Академік Міжнародної академії безпеки життєдіяльності. Відмінник охорони здоров'я.

ПІВЕНЬ Володимир Ігнатович – 75-річчя. Народився 2 січня 1942 року в Бобровиці. Консультант-інфекціоніст, гастроентеролог. Кандидат медичних наук, доцент.

СПОДНИКАЙЛО Михайло Васильович – 75-річчя. Народився 4 січня 1942 року в с. Забарівка Корюківського р-ну.

ТКАЧ Микола Михайлович – 75-річчя. Народився 4 січня 1942 року в с. Ленівка (Сахнівка) Менського р-ну. Професор кафедри культурології Київського національного університету культури і мистецтв. Автор багатьох поетичних збірок. Кандидат історичних наук, лауреат літературних премій "Благовіст", ім. М.М. Коцюбинського. Член Національної спілки письменників України. Голова Менського відділення землярства.

ДЯЧЕНКО Анатолій Васильович – 70-річчя. Народився 4 січня 1942 року в с. Нова Басань Бобровицького р-ну. Працював диспетчером на Дарницькій дистанції електропостачання Південно-Західної залізниці.

ЗЕМНА Наталія Петрівна – 75-річчя. Народилася 5 січня 1942 року в с. Крехаїв Козелецького р-ну. Лауреат багатьох премій, автор поетичних збірок. Академік екологічної академії. Почесний член Ради Товариства "Чернігівське земляцтво" та одна з його організаторів. Народний лікар України.

ОЛЕШКО Іван Іванович – 75-річчя. Народився 9 січня 1942 року в с. Горбачі Бобровицького р-ну.

КАЛЕНЧЕНКО Леонід Іванович – 75-річчя. Народився 10 січня 1942 року в Прилуках. Був ректором Українського державного інституту управління і економіки водних ресурсів. Кандидат економічних наук, професор. Віце-президент Інженерної академії України.

РУДЕНКО Андрій Андрійович – 75-річчя. Народився 10 січня 1942 року в с. Іванівка Саратовської області Російської Федерації (дитинство та юність пройшли в Бобровиці). Працював генеральним директором об'єднання "Укграпролекonstrukція", головою правління БАТ "Теплицьхемонтаж". Кандидат технічних наук.

ЛЕПЕХА Микола Павлович – 75-річчя. Народився 19 січня 1942 року в с. Морось Козелецького р-ну. Доцент факультету кібернетики Національного університету ім. Т. Шевченка. Кандидат фізико-математичних наук, автор понад 60 статей у наукових збірниках України та 20 статей в зарубіжних журналах. Був головою Товариства української мови на факультеті.

РУДЕНКО Василь Степанович – 75-річчя. Народився 23 січня 1942 року в Носівці. Полковник у відставці.

ЖУРАВ'ЯЧЕСЛАВ Федорович – 70-річчя. Народився 6 січня 1947 року в с. Грем'яч Новгород-Сіверського р-ну. Працював адвокатом. Пенсіонер МВС України.

ПІНЧУК Тетяна Миколаївна – 70-річчя. Народилася 14 січня 1947 року в смт Новий Биків Бобровицького р-ну. Працювала архіваріусом ТОВ "ОМОКС".

СУПРУН Віктор Кузьмич – 70-річчя. Народився 15 січня 1947 року в с. Держанівка Носівського р-ну. Був головою Центрального комітету профспілки геології, геодезії та картографії.

ГУРИНЕНКО Микола Тимофійович – 70-річчя. Народився 18 січня 1947 року в с. Окунінів Козелецького р-ну. Працював в органах Служби безпеки України. Генерал-майор СБУ у відставці. Нагороджений двома орденами Червоної зірки, орденом Богдана Хмельницького II та III ступенів та орденом "За заслуги" III ступеня, багатьма медаллями і орденами Афганістану.

КЛОПОВ Петро Федорович – 70-річчя. Народився 21 січня 1947 року в с. Лошакова Гута Козелецького р-ну. Автокранівник.

БРАГУНЕЦЬ Олександр Федотович – 70-річчя. Народився 24 січня 1947 року в с. Мутичів Ріпкинського р-ну. Працював старшим викладачем

німецької мови факультету міжнародної економіки і менеджменту КНЕУ ім. В. Гетьмана. Має низку наукових публікацій та навчальних посібників з німецької мови. Ветеран праці.

АРТЕМЕНКО Валентина Іванівна – 70-річчя. Народилася 31 січня 1947 року в с. Седнів Чернігівського р-ну. Працювала водієм трамваю.

КУЛИКОВА Світлана Гаврилівна – 65-річчя. Народилася 3 січня 1952 року в с. Заудайка Ічнянського р-ну. Працювала начальником господарського відділу управління справами Київської міської держадміністрації.

ОЛЬГОВСЬКИЙ Сергій Якович – 65-річчя. Народився 5 січня 1952 року в Чернігові. Кандидат історичних наук, професор, археолог, історик античності, скіфолог.

ЮРЧЕНКО Володимир Васильович – 65-річчя. Народився 5 січня 1952 року в с. Карпилівка Козелецького р-ну. Працював заступником начальника Управління стратегії розвитку інформаційних ресурсів та технологій Секретаріату Кабінету Міністрів України.

СИПЛИВИЙ Анатолій Маркович – 65-річчя. Народився 6 січня 1952 року в с. Тростянка Борзнянського р-ну. Кандидат медичних наук, доцент, лікар вищої категорії. Полковник медичної служби запасу.

ФЕДІРКО Олександр Леонідович – 65-річчя. Народився 6 січня 1952 року в с. Комарівка Борзнянського р-ну. Був заступником директора департаменту кадрової політики та організаційно-документального забезпечення Міністерства України, головою ЦК профспілки працівників системи державного матеріального резерву України.

ЧАЛЕНКО Таїсія Дмитрівна – 65-річчя. Народилася 7 січня 1952 року в Сновську (Щорсі).

ГУБА Валерій Володимирович – 65-річчя. Народився 8 січня 1952 року в Чернігові. Працював на підприємствах оборонної промисловості. Останнім часом – директор представництва Харківського авіаційного виробничого підприємства у Києві.

ЛЕВОШКО Василь Іванович – 65-річчя. Народився 12 січня 1952 року в с. Пушкарі Козелецького р-ну. Директор ПП "САН". Полковник міліції у відставці.

СЛІПЕЦЬ Іван Васильович – 65-річчя. Народився 12 січня 1952 року в с. Крупино Ічнянського р-ну. Працював генеральним директором Ліги страхових організацій, відповідальним секретарем з питань страхування Кабінету Міністрів України, заступником начальника управління Мінкобезпеки. Учасник установчих зборів Товариства "Чернігівське земляцтво".

ФЕДОРЕНКО Василь Васильович – 65-річчя. Народився 12 січня 1952 року в с. Остапівка Варвинського р-ну. Учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Старший радник юстиції, почесний працівник прокуратури України.

ДАНЬКЕВИЧ Іван Петрович – 65-річчя. Народився 16 січня 1952 року в с. Петрівка Бобровицького р-ну. Працював міністром транспорту України, начальником головного управління з питань взаємодії з засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю КМДА, заступником голови Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів. Заслужений працівник транспорту України. Нагороджений орденами "За заслуги" III та II ступенів.

НАГОРНИЙ Анатолій Миколайович – 65-річчя. Народився 22 січня 1952 року в смт. Макошино Менського р-ну. Суддя у відставці апеляційного суду Київської області.

МУЗИЧЕНКО Микола Максимович – 65-річчя. Народився 26 січня 1952 року в с. Новий Глибів Козелецького р-ну. Начальник відділу БМУ БАТ "Північургеологія".

ДЕДИЦЬКА Іванна Володимирівна – 60-річчя. Народилася 3 січня 1957 року в Тернопільській обл. (мати з с. Кобижча Бобровицького р-ну).

СИМОНЕНКО Василь Семенович – 60-річчя. Народився 7 січня 1957 року в с. Григоро-Іванівка Ніжинського р-ну. Асистент кафедри ортопедичної стоматології в НМУ ім. О.О. Богомольця.

НАВРОЦЬКА Наталія Василівна – 60-річчя. Народилася 15 січня 1957 року в Києві (батько з с. Браниця Бобровицького р-ну). Працювала економістом в НАН України. Автор жіночої прози.

СТЕПАШКО Наталія Сергіївна – 60-річчя. Народилася 23 січня 1957 року в Києві (рідня з с. Рудня Корюківського р-ну). Працювала головним інженером ТОВ ІТК "Укренергоіндустрія".

КОВТУН Сергій Іванович – 60-річчя. Народився 27 січня 1957 року в с. Мізин Короського р-ну. Директор ТОВ "Раритет-арт", полковник запасу, учасник бойових дій у миротворчих операціях.

ВЕРЕТЕННИК Наталія Петрівна – 55-річчя. Народилася 1 січня 1962 року в с. Козилівка Корюківського р-ну. Працівник прес-служби БАТ "Укртелеком".

ЛУГОВА Ольга Олександрівна – 55-річчя. Народилася 9 січня 1962 року в с. Бугринівка Н-Сіверського р-ну. Журналіст, працювала на телебаченні, на радіо та в газетах.

ШЕВЧЕНКО Лариса Михайлівна – 55-річчя. Народилася 16 січня 1962 р. в с. Котів Козелецького р-ну. Інженер-кошторисник ТОВ ВП "Побутрембудматеріали".

РЕЧИЦЬКА Лідія Михайлівна – 55-річчя. Народилася 22 січня 1962 року в с. Патюти Козелецького р-ну.

КОСЯНЕНКО Тетяна Сергіївна – 55-річчя. Народилася 26 січня 1962 року в с. Мармизівка Варвинського р-ну.

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім доброго здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного доброторства в ім'я рідної землі.

ЛІТОПИС ЛЮБОВІ

Ось уже п'ятнадцять років з'являється на світ у чомусь неповторна газета столичного Чернігівського земляцтва "Отчий поріг". Як на мене, вона чи не єдина серед сотень інших періодичних видань, яка послідовно сповідує велику любов до першооснов людського буття – до малої батьківщини, великої історії Сіверянського краю, її світочів, а заодно й до славних сучасників, які своїми справами вписують в літопис краю нові й нові рядки. В цьому непересічне значення такого видання, подібних до якого не має жодне з громадських формувань.

Приємно, що на шпальтах газети постійно присутня культура, духовність Чернігівщини, без яких не може бути повноцінного народу. Систематично друкуються короткі розвідки про славетних учених, літераторів, художників, просвітян минулого, їх нинішніх продовжувачів. Такі цікаві матеріали, які з'явилися в газеті впродовж півтора десятків років, могли б скласти яскраву книгу, наповнену духом неповторного древнього княжого й козацького Сіверського краю.

Газета виходить ось уже стільки років, незважаючи на відсутність державної підтримки, допомагає українцям творити свою велику державу. В цьому неперехідна роль тих небайдужих земляків, які розуміють значення друкованої історії своєї великої родини й підтримують її видання.

Вітаючи від імені Українського фонду культури колег-журналістів газети, редколегію та авторський актив, бажаємо їй далі творити високий духовний світ чернігівців на берегах столичного Дніпра. Наснаги вам, дорогі чернігівці!

Борис ОЛІЙНИК,
голова Українського фонду культури,
поет-академік, Герой України

У бахмачан амбітні плани

Ще позаторік керівника Бахмацького відділення, генерал-лейтенанта Збройних Сил України Анатолія Собору запросили на роботу на одне з підприємств Укроборонпрому в Чернігові, що є важливим для всієї країни. Тож весь минулий рік він працював і жив там. Ще й кандидатську дисертацію писав. Звичайно, це певним чином позначилося на неповній реалізації річного плану роботи відділення.

І все ж учасники звітних зборів відділення позаочно і протокольно подякували Анатолію Івановичу (за станом здоров'я він не міг приїхати) за його керівництво земляцьким підрозділом у телефонному режимі, особливо за особисте сприяння у виході книжок членів відділення: Володимира Хільчевського "Від солдата до академіка" і Ганни Книш "Будь героєм!", презентація яких і відбулася на зборах.

Взявши до уваги прохання Анатолія Івановича про увільнення його від обов'язків керівника відділення, учасники зборів одностайно обрали своїм очільником Олександра Пухкала, а Собору залишили одним із його заступників.

Олександр Григорович Пухкал відома у нашому товаристві і в Україні особистість. Він один з ініціаторів створення земляцтва, реєстрував його статут, був першим заступником першого голови Ради Товариства. Нині він професор Національної академії державного управління при Президентові України, академік Академії економічних наук.

Це, звичайно, окрило членів зібрання і вони вирішили стати першими у земляцтві не лише за алфавітом, а й за доброчинними справами. Що ж, як мовиться, поживемо – побачимо.

У роботі зборів взяв участь заступник голови Ради Товариства Микола Борщ.

Яків ГАЛЬЧЕНКО

ДОБРИЙ УРОЖАЙ

Як на мене, газета – теж живий організм, у якому є своє серце, своя кров. Серце – то творці друкованого органу, як штатні, так і ті, що виносять свої сокровення на суд читачів, кров'ю ж стають роздуми про час і людей, коротка інформація про зроблену добру справу чи розлогий портрет свого земляка. Таким чином пишеться літопис значних чи малопомітних подій, які стають штрихами новочасної історії.

Газета столичних чернігівців у чомусь унікальна. В час, коли українська преса змушена боротися за життя, вона ось уже п'ятнадцять років виходить регулярно у світ, ставши справжньою серцевиною великої родини сіверян. Це заслуга передусім тих, хто, за висловом знаменитого мецената XIX століття Євгена Чикаленка, любить Україну не тільки на словах, а й до глибини власної кишені. А ще ж активна робота дописувачів, без якої найталановитіший редакційний колектив не зміг би підтримати напругу творчого процесу. Саме в цих трьох складниках і таїться багаторічний успіх друкованого органу, що незмінно стоїть на позиціях патріотизму, любові до України й малої батьківщини.

Газета вирізняється вишуканою літературною мовою, відсутністю дешевих бульварних сенсацій, оригінальною поліграфією, естетичним смаком. Причому, з кожним роком її творче обличчя набирає все нових рис зрілості. Отже, колектив не зупиняється на досягнутому, а це запорука майбутніх успіхів.

Щиро вітаю всіх київських сіверян із черговим ювілеєм їх часопису, від імені багатотисячного колективу українських журналістів зичу всім нових високих урожаїв на ниві українського слова.

Михайло СОРОКА,
секретар Національної спілки
журналістів України

На Броварщині відбулися скорботні заходи в пам'ять про загиблих у роки голодоморів 1921–1922, 1932–1933, 1946–1947-х років в Україні.

Чи вибачить колись Всевишній?

Напередодні цієї жалобної дати відбулися тематичні заходи – у навчальних закладах проведені уроки пам'яті, у бібліотеках, шкільних музейних кімнатах організовано виставки архівних і публіцистичних матеріалів на тему Голодомору.

Керівники села, представники органів виконавчої влади та інші небайдужі громадяни с. Требухів зібралися в цей скорботний день біля пам'ятного знака жертвам Голодомору.

Голодомор став національною трагедією і окремою сторінкою в історії українського народу, про яку ми згадуємо з сумом та гіркотою. Україна втратила мільйони своїх кращих синів та дочок – вчених, творчу інтелігенцію, хліборобів, дітей. Про це в своїх виступах говорили голова села Віталій Куць, голова ради ветеранів Ганна Грінченко, отець Михайл та отець Василій відправили поминальну панахиду по невинно убієнних односельцях. Горіли поминальні лампадки, до пам'ятного знака покладено квіти.

А потім учасники заходу перейшли до шкільного музею, де їх чекали юні екскурсоводи-краєзнавці, що познайомили присутніх з трагічними подіями, які відбулися в селі Требухів. Присутні подивилися фільми "Червоне намисто" та "Свідчу і звинувачую" про події того страшного періоду в житті українців.

Перед присутніми на заході виступила бібліотекар сільської бібліотеки-філіалу №8 Броварської ЦБС поетеса Надія Кольцова, яка презентувала свою нову книгу "Де Удаю спокійний переплин". Цю книгу вона підготувала за щоденниками та спогадами своєї мами. У виданні червоною ниткою проходять події, що відбувалися в селі у роки всіх трьох голодоморів. Поетеса прочитала свої вірші, присвячені темі Голодомору-геноциду: "Дзвони пам'яті" та "Забути не можна", подарувала нову книгу для шкільного музею, закликала присутніх односельчан закарбувати в серцях пам'ять про невинно убієнних старших братів та сестер, зробити все можливе, щоб про цю страшну трагедію знали наші діти і внуки і щоб в кожному місті та селі щороку гідно вшановували жертв Голодомору-геноциду.

Завідуюча музеєм Раїса Овдієнко в своєму виступі підкреслила важливість для підростаючого покоління таких книг, які знайомлять зі спогадами свідків тих жаклих подій. Люди повинні знати, що акція геноциду українських селян була чітко спланована більшовицькою владою Кремля.

Людмила ХАРЧЕНКО

На початку цього року відзначаємо 15-річчя часопису "Отчий поріг". З приємним щемом і радістю у серці згадую перший номер газети. Особливо запам'яталися слова головного редактора Леоніда Горлача, що народження газети – це свято кожного з нас, внутрішня потреба славного Чернігівського земляцтва,

ДОБРОЇ ДОРОГИ!

яке за покликом долі перебралося на священні Київські кручі. Адже через свій друкований орган маємо можливість не тільки спілкуватися, а й творити власну історію, фіксувати у слові і швидкоплинний час, і свої добрі вчинки, обмінятися думками з будь-якої нагоди, дізнатися про найсвіжіші новини з життя рідного Сіверського краю.

Тепер можу переконливо стверджувати – такий часопис конче потрібний нашій багатотисячній земляччій громаді. Розбудовувати нову, демократичну, незалежну і вільну Україну треба й духовним словом. Намагатися достукатися до кожного серця, дати зрозуміти, що найдорожче у світі – це Україна.

Саме в цьому ми, члени редакційної ради газети "Отчий поріг", вбачаємо свій журналістський обов'язок. Ми нині переживаємо не найкращі часи, тож всі маємо стати як одне ціле. Саме про це і пише часопис Чернігівського земляцтва. Тож не див-

но, що творчість колективу "Отчого порогу" знаходить свій відклик у серцях вдячних читачів.

Ось тільки декілька слів з листа вчительки Світлани Середи з Галайбинської школи, що на Борзнянщині: "Хочу щиро подякувати за можливість отримувати і читати вашу газету. Часто зустрічаю на сторінках знайомі прізвища земляків, дізнаюся про їх добрі справи, бачу на фото різні краєвиди. Спасибі вам, дорогі працівники редакції, за чудовий часопис, за ваш талант. Успіхів вам у великій та почесній справі!"

Як часто журналісти відчують потребу розуміння і вдячності, бо наша творчість хоч і на кінчиках пальців, але від прискорених ударів серця, бо добре написане слово – як потужна віддача сил, воно найцінніша корисна копалина світу. І як повезло "Отчому порогу", що творять його талановиті і небайдужі журналісти.

Петро МЕДВІДЬ,
заслужений журналіст України.

До Седнева

На початку 60-х рр. XX ст. художник **Анатолій Шкурко** був серед тих, хто вирішував питання, де бути Будинку творчості Співки художників. Ось як він згадує ті часи:

з картиною

– Досить авторитетним було слово неодноразового лауреата союзних державних премій Тетяни Нилівни Яблонської, яка пропонувала мальовниче селище Шишаки на Полтавщині. І все ж виникли сумніви. Адже, щоб дістатися до Шишаків, треба подолати більше півсотні кілометрів бездоріжжя. Ось тоді я й запропонував Седнів. Аргументував тим, що там і природа чарівна, і традиції славні... До Седнева приїхали наприкінці березневого дня, походили старим парком колишньої садиби Лизогубів зі знаменитою Шевченковою липою та кам'яницею, постояли на крутосхилах над Сновом, звідки далеко простяглися у променях сонця ще засніжені луки й ліси, спустилися до альтанки Глібова... "Це ж іще зима, а яка

краса тут улітку!" Отже, вибір зробили.

Анатолій Никифорович Шкурко – один із перших художників, який приїхав із мольбертом до Будинку творчості ще задовго до його відкриття. Він написав у Седневі чимало картин, етюдів, спілкувався з такими визначними майстрами пензля, як Микола Глущенко, Віктор Пузирков, Георгій Меліхов, Федір Захаров.

Ці спогади від народного художника України почули під час його перебування в Седневі. Цього разу він не малював, а відвідував знайомі куточки містечка.

У Седнівському НВК оглянув картини самодіяльного художника Олега Бойка, відвідав мистецький клас та

поспілкувався з учнями. Зазначив, що художники в 70-х рр. XX ст. пропонували збудувати в Седневі нову школу, а в садибі Лизогубів відкрити музей.

І ось мрія збулась: Анатолій Никифорович подарував свою картину із седнівським пейзажем працівникам садиби Лизогубів. Директор обласного історичного музею ім. В.В. Тарновського Сергій Лаєвський провів виставковими залами, ознайомив із новим життям колишнього шкільного приміщення садиби Лизогубів.

Андрій КУРДАНОВ

З води й роси вам, дорогі ювіляри!

Знайомий із земляцькою газетою, можна сказати, з року її заснування. Спочатку був активним читачем, а потім і дописувачем. І тоді ж зустрівся і познайомився з прекрасними людьми, справжніми професіоналами, які створювали цю газету. Їх всього кілька чоловік, але це ті фахівці, яких досить часто не вистачає в інших, більш масштабних виданнях.

"Отчий поріг" – газета, яку я читаю з великою охотою. За півтора десятиліття земляцька газета пройшла непрості випробування часом. Але попри вітри перемін зуміла утримати достойний рівень професіоналізму, не загубити свій публіцистичний і літературно-мистецький напрям.

Відомо, що "Отчий поріг" читають як у найвіддаленіших куточках Сіверщини, так і за межами України, зокрема, в далекому Томську. Тому від усього серця бажаю рідній газеті ще значніших ювілеїв. А її творцям – нових літературних звершень і мистецької наснаги ще на багато років.

Сергій ПАНКРАТЬЄВ,
член Національної спілки
журналістів України

КОЛИ Є

До Сосницького відділення столичного Чернігівського земляцтва впродовж усіх років існування вступають переважно ті, хто має бажання всіяко допомагати рідному Довженковому краю. Кожна зустріч земляків наповнена не тільки теплими спогадами про події року, а й активним обговоренням планів на рік майбутній.

конкретні справи

Саме так було й на черговому зібранні київських сосничан, яке проходило в затишній конференц-залі Українського інституту сталевих конструкцій імені Віталія Шимановського. Вибір місця зустрічі був зумовлений тим, що завдячуючи активісту відділення, директору Броварського заводу сталевих конструкцій цього інституту Віктору Бобровському були виготовлені металеві конструкції, відсутність яких стримувала відкриття Алеї видатних діячів Сосниччини. Крім того, Віктор Сергійович погодився забезпечувати спорудження об'єктів альтернативної енергетики в Сосницькому районі.

Приємно відзначити підтримку активістів у забезпеченні виконання запланованого на 2016 рік, зокрема: Миколи Волощука (на 15 років відписав отримання орендної плати за користування земельними паями на користь КЗ "Сосницький навчально-реабілітаційний центр", що вже поточного року дозволило передати закладу до 1-го вересня 4500 гривень, а наприкінці листопада – ще 2500 гривень); Олександра Чуприни (участь у забезпеченні заходів з нагоди Дня Сосниці, передплата газети "Отчий поріг" для колективних читачів Сосниччини, крім цього, для сосничан створив 20 робочих місць; Валентини Мовчан (забезпечення культурно-просвітницьких і навчально-виховних заходів).

У цьому році також ефективно працювали: Галина Орехович, Леонід Шморгун з Віктором Кавуном, Микола Швед, Михайло Давиденко, Петро Пархоменко, Дмитро Єсипенко, Валентина Циганок, Дмитро Іващик, Михайло Кашич, Леонід Савченко, Людмила та Валентина Коваленко, Микола Пашко, Тамара Барановська, Валентина Артюх.

Присутні разом переглянули публікації про основні заходи відділення, що розміщені на офіційному сайті земляцтва, а також відео, відзняте Миколою Шведом на святкових заходах з нагоди Дня Сосниці та 122-ї річниці від дня народження Олександра Довженка.

Прикладом надзвичайної активності стала Валентина Мовчан, яка прибула на зібрання з Великого Устя аж за 230 кілометрів! І не марно, бо мала змогу поспілкуватися не тільки з сестрами Людмилою та Валентиною Коваленко, а й з професорами Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: академіком УАН Леонідом Шморгуном і народним артистом України Віктором Кавуном.

На наступний рік головними завданнями визначили: продовження взаємодопомоги серед київських сосничан, а також належного вшанування пам'яті визначних вихідців Довженкового краю та нинішніх захисників незалежності та цілісності України; завершення третього етапу проекту створення в районі виробництва екологічних видів палива; продовження роботи над створенням об'єктів альтернативної енергетики.

Олексій ОРЕХОВИЧ

У кожного в душі є куточок, куди подумки повертається людина. А ось у Андрія Пінчука, керівника Бобровицького відділення, таким куточком є рідне село Марківці. В День працівника культури та майстрів народного мистецтва тут відбулося засідання літературно-поетичного салону "Джерело", на який з Києва прибула очолювана ним делегація Чернігівського земляцтва.

Знов вертаюсь додому

День видався холодний, вогкий, але у сільському клубі було тепло і затишно. У святково прикрашеному залі на столі з вишитими рушниками чекав гостей запашний каравай, як завжди, виготовлений завідувачем сільської бібліотеки Тетяною Берегун. На столі красувалися дві вишивки бісером – Гімн та Герб України, подаровані активним членом клубу Олександром Данильченком. Зал наповнився вітаннями, святковим настроєм, посмішками.

Керівник колективу, сільський голова Тетяна Сугоняко, розпочала засідання. Вже стало традицією, що сільський ансамбль "Марківчанка" вітає присутніх своїм виступом. І сьогодні у його виконанні прозвучали українські пісні, які берегині зібрали серед земляків і дали їм нове життя. Ансамбль з концертами побував у сусідніх селах – Рудківка, Сухиня, Бригінці, Петрівське. Члени колективу неодноразово долучалися і до благодійних акцій. Побували з концертами у геріатричному пансіонаті в селі Данівка Козелецького району та стали постійними гостями у селі Вороньки. Кожен виступ – це нові пісні, нове емоційне спілкування з глядачами, новий приклад любити життя.

Микола Шевченко, бджоляр, депутат сільради та Тетяна Берегун прочитали свої вірші. В кожному з них – одкровення душі в любові до матері, до рідної землі.

Андрій Пінчук привітав митців з професійним святом та вручив всім учасникам заходу ювілейні значки Чернігівського земляцтва. Він окремо привітав керівника ансамблю Ганну Трегуб і вручив їй від Чернігівського земляцтва Почесну грамоту за високий професіоналізм, значний внесок у популяризацію української пісні, традицій та обрядів. Також Андрій Михайлович передав хлопчику-сільчанину

допомогу на лікування у сумі 5000 грн.

Василь Заболотний – марківчанин, заступник керівника Бобровицького відділення, привітав аматорів і вручив членам ансамблю та активним сільчанам подарунки – грошові премії.

Вже багато років Бобровицьке відділення опікується селом. За його ініціативи та підтримки газифіковане село, відновлена робота дитячого садка "Казка", росте фруктовий сад. Маленькі вихованці "Казки" з трепетом доглядають за ним, адже у кожного є своє деревце. Разом з активом села до маврійського дуба-велетня, віком понад 350 років, під яким колись

робить не для красивого слова чи користі, а за покликом серця з думами і турботою про нашу землю-Україну, про рідну Чернігівщину.

Поринувши в таке безпосереднє та родинне спілкування, я розповіла про новини у земляцтві, про ювілей газети, подарувала всім свіжий випуск земляцького часопису. А ще хотілося поділитися своїми творчими здобутками. Андрій Михайлович свого часу допомагав видати мою книгу поезій "Стихотворення во сні і наяву". Тож я прочитала вірш з цієї книги і тепер уже вдвох ми подарували 16 примірників книги для бібліотек села, школи,

відпочивав Т. Шевченко, прокладена дорога та встановлено пам'ятний знак у вигляді розгорнутої книги, проводяться зустрічі з відомими земляками, вихідцями села, видано книгу про історію села. На День села Марківці завжди приїздять гості з Чернігівського земляцтва з подарунками.

І це не повний перелік добрих справ Бобровицького відділення. Ось такий слід прокладає любов'ю до рідного краю Андрій Пінчук. І це він

Будинку культури та іншим організаціям села.

Того ж дня більшість присутніх на святі стали членами столичного земляцтва.

Ось такий чудовий куточок рідної землі я відкрила для себе, хоча і народилася на Сосничині у Авдіївці. Дійсно, що для добрих справ і любові немає кордонів і перешкод.

Ганна СКРИПКА
Фото автора

Незабутнє

Продовження

На вокзалі представники евакуаційного бюро і міліції підсаджували сім'ї біженців до вагонів транзитних потягів, які йшли на схід. Підійшов ешелон з біженцями із Києва. Він склався із звичайних на той час двовісних вагонів-“телятників”. Двері вагона, до якого підселяли нашу сім'ю, після гучних ударів прикладом гвинтівки і окликів міліціонера відсунув старий єврей. Він зразу ж гнівно заявив, що вагон переповнений і ніхто не має права погіршувати умови організованої евакуації сімей відповідальних працівників міністерства харчової промисловості України. Старого істеричним лементом підтримало все населення вагона. Тільки після погрози, що у разі подальшого супротиву ущільненню вагон буде відчеплено і загнано у тупик, біженці замовкли.

ПІД СТУКІТ КОЛІС

Кияни влаштувалися, як на той час, досить просторо і комфортно. Вони спали на двоярусних нарах, встелених матрацами і перинами. Посеред вагона під-буржуйка, біля неї чималий запас дров. Старожили поступилися для нас місцем біля дверей вагона, куди у разі їхнього відкриття вривався потік холодного осіннього повітря. Спроби матері влаштувати дітей у затишнішому місці викликали з боку сусідів запеклу лайку. Надвечір, коли у вагоні стало дуже холодно, дідусь мовчки розпалив у буржуйці дрова. Поширення тепла сподобалося старожилам, під зразу була заставлена чайниками. І навіть коли дід розсунув дрова і вивільнив біля печі місце для мами з дитиною, вони вже не так репетували.

Під час вечері сусіди з насолодою їли копчених курей, скибки запашного сиру, спорожнювали банки малавеного тоді згущеного молока. Я і братик мовчки дивились на той бенкет і ковтали слину.

На час посадки сім'ї у вагон харчові запаси були вичерпані і харчування стало найгострішою проблемою нашого існування. Головне – не стало можливості придбати молока для немовляти. Довелося із залишків борошна зварити на буржуйці трохи затірки, то й була наша вечеря. Вперше мама

була змушена годувати тією затіркою і дитину. Пізніше вона згадувала, що за весь час евакуації в той день вона посправжньому запанікувала.

І знову нас виручили військові. На другий день на одній із зупинок дідусь

познайомився з двома солдатами, які у сусідньому вагоні супроводжували вантаж військового продовольчого складу. Побачивши, в якому оточенні і стані опинилася наша сім'я, солдати дали діду хліба, трохи круп, консервів і запропонували забрати мене і брата до себе у вагон. Мама завагалася, а потім, зважаючи на безвихідь, погодилась. Солдати були не молоді, мабуть, мали своїх дітей, тому віднесли до нас по-батьківськи. Перш за все, добре нагодували, напоїли міцним чаєм з цукром-рафінадом. Потім вони грали з нами, навчали складати із консервних банок піраміди, розповідали казки, на ніч поклали поруч з

собою й вкрили кожухами. Так ми їхали із солдатами декілька днів, з ними було ситно, затишно і спокійно.

Ешелони в той час рухалися на схід один за одним у межах видимості. Колії залізничних станцій були вщент забиті ними і ті, що надходили, зупинялися перед закритими семафорами, утворюючи в степу багатокілометрові черги. Якщо поблизу був населений пункт, люди висипали із вагонів і бігли до хат, намагаючись дістати якісь харчі. Бігала і мама. Головним для неї було добути для дитини кухоль молока. А ешелони як зупинялися несподівано, так і рушали. Машиністи паровозів, мабуть, розуміли ситуацію, бо перед початком руху довго подавали гудки і ешелони повільно набирали швидкість, щоб люди встигли їх наздогнати. У таких випадках, наздогнавши вагон, мама перш за все ставила на його підлогу дорогий кухоль молока, а дідусь з бабусею, мліючи від хвилювання, втягували її за руки до вагона. Не раз вона чіплялася за інші вагони потяга.

При під'їзді до станції Рузаївка (Мордовія) сталася подія, яка могла б перерости у сімейну трагедію. Мати у черговій спробі дістати молоко відстала від поїзда. Дід і баба, усвідомлюючи, до яких страшних наслідків може призвести ця подія, були у крайньому розпачі. Я і брат, звісно, не могли повною мірою усвідомити всього жаху становища, в якому опинилася сім'я, нас лише охопив страх, що поруч з нами немає мами. І ми беззутішно плакали.

Можна уявити, що довелося пережити у ці страшні часи нашій бідній матері. Вона залишилася наодинці із реальною бідною. Що станеться з немовлям і ще малими хлопчиками? Чи зможуть батьки зберегти їх без неї? І лише любов і відповідальність за долю сім'ї приборкали її розгубленість і спонукали до рішучої дії. Зібравши всі сили, ризикуючи життям, вона на ходу вчепилася за останній вагон ешелона, що йшов слідом за нашим потягом. Поки їхала, благала долю, щоб наш поїзд затримався на станції Рузаївка – вона знайде його. І сталося чудо. Поїзд зупинився на сусідній з нашим ешелonom колії і вона ще здала побачила наш вагон. Скільки було сліз і радості! Пережите відібрало у матері всі сили і вона півдня пролежала у напівзабутті.

Тим часом від нашого ешелону відчепили вагон із солдатами, які декілька днів рятували нас від голоду. Ми з жалем прощалися з цими добрими людьми, дякували за неоціненну допомогу.

У САРАТОВСЬКІЙ ГЛУШИНІ

Далі їхали недовго. На станції Ртищево Саратовської області ми змушені були зійти – захворіла сестричка. Вона перестала приймати їжу, її проносило, піднялася температура. Далися ознаки недостатнього, нерегулярного і неякісного харчування дитини, холод, відсутність гігієнічних умов тощо. Евакобюро тимчасово розмістило нашу сім'ю у неопалюваному приміщенні складу з бетонними стінами і підлогою та дірявим дахом. У перший день перебування у цьому приміщенні під час дощу ми не змогли знайти сухого місця. Харчів ніяких не було і бабуся змушена була піти по людях.

Якщо я досить чітко пам'ятав основні епізоди буття нашої сім'ї попередніх днів евакуації, то дні перебування у Ртищеві і переїзд до села Піщанка, куди нас переселило евакобюро, не запам'яталися. Видно, це було наслідком голоду й холоду, що на той час стали нашими постійними супутниками.

У Піщанці сільрада розмістила нас на постій до старої одиночки, що жила на висілках за глибоким яром. Дерев'яна, чорна від старості хата сторожко дивилася на прибулих. Біля хати не було тину і ніяких інших споруд, лише стирчав міцний кілок, що слугував для конов'язі. Господиня зустріла нас не те що непривітно, а відверто вороже. Вона проклинала нас і весь білий світ, сварилася добірним матом, вважала нас євреями бо була переконана, що "тільки жиди тікають від німців". Видно, у місцевих жителів, що мешкали неподалік від німецької автономної республіки, яка існувала до війни у Поволжжі (столиця м. Енгельс), відносно німців склалася уява як про працьовитих, культурних і порядних людей і дехто не одразу зрозумів, що німці-фашисти зовсім інші люди. Колгоспний бригадир, що супроводжував нас, довго не міг заспокоїти хазяйку.

Коли ми зайшли до хати, тітка Паша, так звали хазяйку, накреслила на глиняній підлозі лінію, за яку заборонила переступати, визначила куток для нашого розміщення. Вона бачила, що сім'я вже почала пухнути з голоду, а дитя ледь живе, але, подоївши корову, демонстративно вилила молоко на підвір'я.

Як тільки ми сяк-так влаштувалися на новому місці, мама кинулася у село по медичну допомогу для дитини. Фельдшер, оглянувши дитину, прийшла до приголомшуючого висновку: немовля, виснажене диспеп-

сією і супутніми хворобами, потребує стаціонарного лікування. Але можливостей для госпіталізації і необхідних ліків немає. Голова колгоспу не дав підводу відвезти дитину до районної поліклініки. Мати була у відчаї і робила все можливе для порятунку дитини. В той же час їй доводилось турбуватись про благополуччя всієї сім'ї. Спроби влаштуватись на роботу за спеціальністю були марними, прийшлося йти у колгосп на різні роботи. Вже були морози, а вона у коротеньких гумових ботиках і плющці на пронизливому вітрі підносила до молотарки снопи. Звичайно, виснажена голодом і обтяжена проблемами виживання хворої дитини і всієї сім'ї, мама, як не старалася, не могла рівнятися у роботі з місцевими жінками. А вони у теплих ватниках і пімах (валянці з халявами вище колін) кепкували з безсилої біженки – кинуть на неї сніп, а вона з-під нього й піднятися не могла. Після роботи мати прибігала додому і зразу до дитини: годувала, поїла настоями трав, купала, зігрівала біля себе.

Коли мама залишалася вдома біля дитини, баба Груня одягала мене і брата якомога тепліше, до очей обв'язувала хустками, і ми йшли у степ і, поки не було снігу, збирали на стернищах колосся, знаходили забуті корені цукрових буряків або кошики соняшнику. Ніякий одяг не рятував від холодного степового вітру, у пальчата заходили шпари. Зігрівало лише те, що із зібраного можна приготувати щось їстівне. Дома вилущені з колосків зернята дід товк у ступі, із одержаної крупи баба варила кашу. Насіння соняшника здавали на колгоспну маслобійню і одержували потроху запашної олії, нею здобрювали кашу. Тушковані у печі

шматочки буряків заміняли цукор. Дід увесь час займався заготівлею соломи для опалення хати.

Хазяйка, як й інші мешканці села, утримувала корову у такій собі ямі з пологим входом, прикритий приземкуватим погрібничком. У тому степовому краю таку споруду зимою повністю замітає снігом і тварині на солом'яній підстилці тепло і затишно. Після першої ж заметілі, щоб хазяйка змогла попорати корову, діду довелося добре попрацювати, звільняючи вхід до "корівника" від снігу. За це вона налила кухоль молока.

Неподалік від нашої хати була оселя давніх вихідців із України. На відміну від осель інших місцевих жителів вона мала тин, господарські приміщення, садок і пасіку. Дід познайомився і потоваришував з господарем. Хохол, як його звали селяни, був привітним і доброзичливим чоловіком. Дізнавшись про скрутний стан нашої сім'ї, він подарував діду шевський інструмент і невдовзі селяни стали приносити йому для ремонту своє взуття. Платили хто чим міг – хто принесе трохи борошна або круп, хто пару яєць, капустину тощо.

Тітка Паша швидко переконалася у порядності і працелюбності нашої сім'ї, готовності надати безкорисливу допомогу в будь-якій справі. Вона почала ділитися лишками молока, іншими харчами, дозволила користуватися хатнім начинням. Її груба, спотворена тяжкою долею душа стала потроху лагіднішою. На її суворому обличчі при спілкуванні з нами, хлоп'ятами, почала з'являтися усмішка. Здавалося, що наше життя повертає на краще.

(Далі буде)

Геннадій ПЕТРАНЬОВ

Людське життя, якщо воно активне, творче, – це безперервне сходження на вершини, долаття суцільних перешкод в ім'я поставленої мети, хоча та мета весь час змінюється, бо нема дороги прямої, коли триває пошук душі, часом неусвідомлений до краю. Як це сталося у Василя Євдокимовича Устименка, славного нашого земляка, котрий сягнув нині свого вісімдесятиліття. Вік, скажімо відверто, поважний, коли взяти до уваги, що ювіляр не належить до тих, хто впадає в тривалу зимову сплячку чи спокійно споглядає те, що відбувається на землі, надто ж у рідній Україні. Він і нині перебуває в пошуках, бо сходження на нові вершини літ тривають...

СХОДЖЕННЯ

Є на географічній карті землі старовинне село Жукля. Різні думки існують про походження цієї захованої в дрімучі ліси оази людського життя. Саму назву виводять від перебування там литовців, які свого часу господарювали на Лівобережжі України та й занесли рідне слово зі своїх країв. Щось особливе таїться в тамтешньому куточку землі, бо не дарма ж прибився туди й розумний поміщик Комстадіус, і церква зі школою піднялися в небо на заздрість довколишнім поселенням. Чи не та ж священна аура й Василя Устименка наповнила святою любов'ю до Полісся, до врослих у буйні піски стежок дитинства, до яких він повертається через літа й відстані? Бо вони його, неповторні й благословенні, його слово й молитва...

В простій селянській хаті в родині Євдокима Омеляновича та Агафії Семенівни січневої пори нелегкого 1936 року подав перший голос ще один Устименко, якого назвали Васильком. Україна кривавилася від розправ над безневинними трударями, що дивом вижили в роки Голодомору. На щастя, батьків обійшло лихо, в хаті підросли двоє хлопчаків та дівчинка. Уже й яблуня, посаджена батьком на честь одруження в 1926 році, щедро пригощала дітвору плодами. Як і того спекного літа 1941-го року, коли старшого Устименка забрали на війну з фашистами, аби ніколи вже не повернути до родини.

Отоді й почалося перше страшне випробування для осиротілої родини Устименків. Агафії Семенівні довелося похапцем збирати трьох малоліток і втікати в ліс до партизанів. Василь-

кові випало відкласти перші навідини до школи – не могло бути такої поміж лісовими землянками, серед озброєних месників та іншої дітлашні, яку ря-

тували від розправ окупантів. Горіли села, димами в безвість зійшла й рідна Корюківка. І лише тоді, коли північ Чернігівщини нарешті була визволена, Устименки повернулися з лісів. Повернулися, щоб утверджувати мир, долати випробування повоєнним голодом й важкою працею на зраненій землі. І хай не шкільють деякі злостивці, що Василь Євдокимович має статус учасника війни – це право він заслужив у партизанських борах, долаючи голод і холод, може, право це

ще заслуженіше, коли йдеться про беззахисного хлопчика з опору, а не про озброєного дорослого оборонця.

А в школу він таки пішов. І першого учителя – Івана Прохоренка – запам'ятав на все життя. Отого інваліда з неймовірно добрими очима. Як і Марію Авдієвську, що навчала в пізніших класах. Як і директора Сосницького сільськогосподарського технікуму Олександра Крота та улюбленого професора Ленінградського економічного інституту Льва Порицького. Кожен із них засівав у допитливу душу жуклянця зерна мудрості й доброти, учив бути активним творцем не тільки власної біографії, а й долі народу.

Безіменне людство складається з конкретних імен, які творять свою епоху. Нині стало модним серед деяких галасливих реформаторів перекреслювати все минуле, ніби вони прилетіли на цю грішну землю з якоїсь планети й не жили разом із іншими в тих умовах. Суд треба починати з себе і не ганьбити й те добре, що простало крізь всілякі заборони, плекаючи майбутню свободу та державність України. І тут Василь Устименко не уявляє себе поза людьми високого польоту, на плечах яких лежала відповідальність за життя сотень тисяч співвітчизників.

З комсомольської роботи в рідному Корюківському районі він переходить до Мени й очолює райком. А там спілкування з мудрими господарями землі – покаліченням на війні Героєм Радянського Союзу Миколою Ісаєнком чи Героєм праці Павлом Сичем. А там робота в Чернігові, безкінечні мандри по області, знайомство

з сотнями молодиків, зайнятих невтомною працею. З'являвся досвід роботи з людьми, відгранювалася громадянська позиція, масштабнішала любов до рідного Сіверського краю. І – вперта послідовна робота, що заповнювала кожну хвилину життя, виробляла характер пошуковця й дослідника, аналітика. Чи не це й стало причиною того, що його було запрошено на роботу до тодішнього ЦК партії, якій віддав цілих шість років.

Здобуття Україною незалежності Василь Євдокимович сприйняв з великою радістю. Зрештою, він був готовий до цієї історичної події давно, бо не тільки відчував інтуїтивно діалектику подій, а й систематично вивчав різні артефакти історії, що засвідчували трагічну долю рідного народу, віками гнобленого північними сусідами, діленого-переділеного західними завойовниками. Він не вкидався в політичні двобої, бо розумів, що тільки практичною роботою можна створити міцну самостійну державу. Як казав Степан Руданський: "Одне молоти язиком, а інше – перти плуга". І він впрігся в роботу – заходився створювати урядово-кур'єрську службу, цей обов'язковий атрибут державності. Він очолив колектив фахівців, засів за вивчення архівів, нормативних міжнародних документів та іншого, і вже через три тижні поклав на стіл Президенту України звіт нормативних документів, у яких було виписано до найменших деталей систему діяльності важливої державної інституції. А 25 грудня 1991 року Уряд затвердив Положення про нову службу, яку й довелося очолити основному розробнику. А ще десь через півроку було створено українську дипломатично-кур'єрську службу, практично першу за всю багатовікову історію України.

У ті часи довелося Василю Євдокимовичу пізнати на собі, що таке дипломатично-кур'єрське життя. Якби не були досконалі засоби сучасного зв'язку, але в кожній державі є такі документи, що передаються тільки з рук у руки, аби зберегти повну конфіденціальність. І мотався бравий генерал то в Париж, то в Лондон, то в маловідомі країни Близького Сходу, то в задалекі засвіти, не випускаючи з рук суперсекретні документи. Їздив не вальжним туристом, а посланцем молодій державі, що налагоджувала власні контакти з іншими усталеними країнами. Були різні напружені ситуації,

були зустрічі з авторитетними людьми, дипломатами й силовиками. Тому такою цікавою стала написана згодом фундаментальна монографія про історію та перші кроки нової важливої державної служби, яка

церкви в Жуклі. А ще – неймовірно важка праця в архівах, зустрічі з сотнями земляків, багатогодинний виклад зібраних фактів у формі дослідження, якому нема ціни. Скільки недісланих ночей було у Василя Євдокимовича, доки на світ не

з'явилися оригінальні документальні книги "Звезди свій храм", "Обов'язок. Звитяга. Честь", "Жукля", "Слово про вчителя", "У кожного своя правда. Істина одна". Він ішов до цієї творчої роботи через десятиліття, він починав з малопомітної статті в Менській районній газеті "Колгоспна праця", щоб подарувати народові цілий літопис його діянь, поглянути крізь сльозу на Корюківську трагедію й витворити незнищений пам'ятник рідному селу. Тож недарма свого часу йому було вручено престижну премію українських краєзнавців імені Д. Яворницького, а ще раніше – премію ім. М. Коцюбинського. Отже, він довго шукав себе і нарешті знайшов у слові. Він має у своїх запасниках незрівнянний фотолітопис життя нашого земляцтва, який ще чекає на свого видавця.

Йому до лиця високі нагороди – ордени: "За заслуги" III ступеня та Б. Хмельницького III ступеня, інші численні відзнаки. І нехай останнім часом він не так часто з'являється через різні болячки на земляцьких зібраннях, всі знають: наш генерал час не згає, він продовжує підйом на чергову вершину.

Снаги Вам і завзяття, шановний ювіляре!

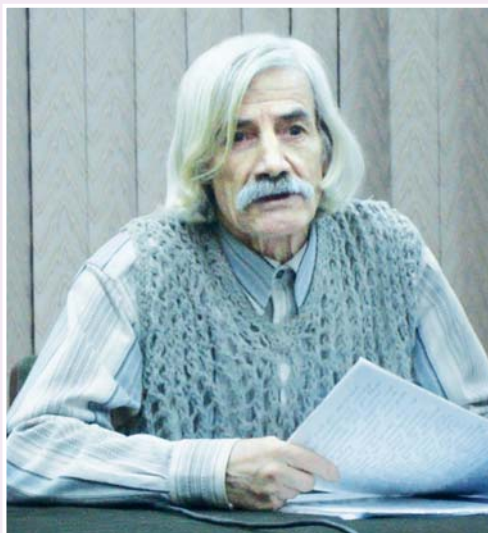
стала першою ластівкою в цій галузі.

Згодом Василь Устименко працює на посаді керівника апарату Віцепрем'єр-міністра України Василя Дурдинця, на відповідальних посадах у МНС. Та де б він не трудився, завжди відчував, що в серці горить негасюча зоря рідної малої батьківщини. І логічним було його повернення в лоно Чернігівського земляцтва, одним із лідерів якого та очільником одного з чисельніших Корюківського осередку є ось уже добрих два десятиліття.

Ці роки, як на мене, стали золотим порою життя небуденного нашого земляка. Відриваючись від державної роботи, він встигав побувати в рідному краю, посадити яблуневий сад у Наумівці, взяти участь у якомусь велелюдному зібранні корюківців, втрутитися в драматичні події, що розгорталися довкола унікальної

Леонід ГОРЛАЧ

Коріння і крона Миколи Ткача

Микола Ткач належить до поетів, на долю яких дісталось досить багато випробувань. У далекі 60-ті роки минулого століття довелося йому сьорбнути багато лиха за відвертість душі, за неприховану любов до України. Та генетичний код переміг усі випробування і врешті-решт явив нам непересічного митця.

Він рівноцінний як творець поетичних строф, так і дослідник історії рідного народу, його міфології та в конкретному вимірі новому трактуванні походження унікального "Слова о полку Ігоревім".

Серед його найбільших одкровень перед світом можна назвати і неординарну роль у поверненні в культурний обіг визначного родоводу Кистяківських. Він, як один із активних менян, керівник районного відділення земляцтва, зробив усе можливе, аби неординарні попередники знову повернулися до України.

Січневої пори Миколі Михайловичу виповнюється три чверті віку. Він залишається діючим і як професор Національного університету культури і мистецтв, і як зв'язковий між нашим столичним земляцтвом та малою батьківщиною. А передусім він – поет з великої літери. Будьте і далі духовним корманичем у дорозі від колиски до вічності, від Ленінівки до Сахнівки!

Предківська печаль в мені живе,
в біль заходить і отак триває,
і снує,
доки я людина, не трава є,
але і в трави коріння є.
Кожний кущик, кожний божий волос,
і промінчик кожний, що в траві є,
пам'ятає твій повстанський голос,
доки його вітер не розвіє.
Це хіба що камінь не болить,
доки той, що в камені заплаче.
Мама вже не скаже... Збігла мить.
Та її печаль в мені одначе.

Історія... Все так. Але поглянеш,
і вигулькне: а, власне, що було?
Великі, менші, безбережні плями –
печерні війни й безпечерне зло.

Облуда, ницість, блазні і тирані...
Віки минають, міняються часи –
лежу в крові вселюдській. Гнійні рани
облизують мені бездомні пси.

Юрію Мушкетіку

Загубилось село у турботах і клопотах,
зупинилось, либонь, на останній межі.
Обручі сподівань будуть лопати й лопати,
і не втримати час у дірявій діжі.
Вже трагедій нема. Все на фарс пересіяно.
Закінчилось весілля – гряде перезва.
Покидаємо рід поодинокі і сім'ями,
навіть дітям стає – непотрібні слова.
Пустирі й пустирі... А по них суховіями,
без гучних перепустів, без прав і без віз
по далеких світах жебраками й повіями
наші діти блукають у пошуках сліз.
Ось ми так на порі, полишивши обітницю,
дорогий мій мислителю, зіркли в полин.
Перетопче худоба усю нашу житницю,
доки встане з колін кілька тих стебелін.
Де ж той праведний суд?! В досудових дискусіях
не пропустить нічого зажерлива тля.
Та яким не було б те прокляття спокусиве,
це земля наших предків.
Це – наша земля!

Інша людина

Сосничанин Олександр Кущев віднедавна поділяє своє життя на два етапи – до і після участі у військовому конфлікті на сході країни (чи, як каже мужній оборонець, війни). Йому пощастило повернутися додому живим. Та Олександр зізнається, що тепер він зовсім інша людина: знає ціну кожній миті життя, ціну бойовому братству і гіркоту непоправних втрат.

Педагог за фахом, філософ за світоглядом, слюсар контрольно-вимірювальних приладів БАТ "Облтеплокомуненерго" Олександр Кущев опинився на Донбасі у першу хвилю мобілізації. Отож порошу мінометник аеромобільної бригади понюхав вдосталь: Костянтинівка, Піски, Дослідне, Водяне, Авдіївка, Донецький аеропорт...

Страх розвіювали теплі спогади про двох доньок: вони були для тата світлим промінчиком посеред справжнісінького пекла. Тринадцять місяців у кривавому вири, тринадцять місяців відчайдушного поєдинку з ворогом, щохвилинного ризику й постійної небезпеки. Він за цей час наче прикипів до свого "Василька" (так боєць лагідно називає міномет), зріднився з побратимами, дехто залишився в пам'яті й серці назавжди.

Нерозлучний кіборг і зі

срібним хрестиком – подарунком матері. Чи то молитви Лариси Леонідівни, чи прихильність долі, чи милість Бога вберегли захисника від куль і осколків. Сашко повернувся до Сосниці лишень легко контуженим.

– На війні все по-чесному, по-простому. Ти прикриєш і тебе прикриють, –

звіряє потаємне співрозмовник. – Коли витягували своїх із аеропорту, не думали про небезпеку, хоча в кишені бронежилета кожен із нас носив про всяк випадок гранату, щоб не потрапити в полон. Готові були висмикнути в критичну хвилину чеку... Страху не було – був обов'язок.

Тридцятип'ятилітній Олександр Кущев тепер по-новому перечитує "Історію України", має багато запитань до влади, принципово не користується передбаченими для "атошників" пільгами, багато палить і готовий будь-якої хвилини знову боронити Україну.

Ольга ЧЕРНЯКОВА

Команда молодих

Члени Чернігівського земляцтва корюківчани Людмила і Олександр Синюти вже третій рік утримують молодіжну футбольну команду "Фаворит".

Вони – підприємці, мають три агромагазини: у Корюківці, Городні і Семенівці. А Людмила Володимирівна ще й депутат районної ради. Але перш за все вона дружина і мама трьох дітей! Восьмирічні дівчатка – Вероніка і Валерія – третьокласниці першої міської школи. Старший, 21-річний Олександр, студент-третьокурсник Міжрегіональної академії управління персоналом, майбутній

юрист. Власне, він і став ініціатором створення футбольного клубу.

Цього року "Фаворит" здобув перемогу в чемпіонаті району, чемпіонаті області та кубку "Золота осінь" і став другим в кубку "Перемоги". Це найкращі показники футбольного клубу за три роки спортивної діяльності. І сьогодні "Фаворит" є однією з найперспективніших футбольних команд на Корюківщині.

Наш кор.

А що ще за порогами?

Вважаю за честь висловитися з приводу відзначення 15-річчя виходу першого номера нашого земляцького друкованого видання. А оскільки під час вшанування будь-якого ювіляра окрім привітань, як правило, висловлюються і доброзичливі побажання йому, то й мені кортить сказати дещо.

Зрозуміло і визнано, що отчі пороги для кожного, хто полишає рідний край, – то приємні й хвилюючі спогади. І щоразу нас цікавить, які новини, важливі події сталися в рідному населеному пункті, в родинах. А наших односільчан, рідних, близьких так само цікавить, як ми живемо у Києві.

Своєрідним зв'язківцем між представниками обох сторін порогів, оповідачем про життя-буття їх уже 15 років є дорога серцю кожного з нас земляцька газета "Отчий поріг". Та чи рівномірна на сторінках газети інформованість про життя киян-сіверян і тих, хто залишається по той бік порогів? Якщо уважно проаналізувати кожний номер видання, не важко помітити – в них усе ж переважають матеріали про земляцтво, столичне життя його членів.

А багатьом, думаю, хочеться більше знати про те, що відбувається на нашій малій батьківщині і що роблять на ній члени земляцтва.

Тепер дошкульне запитання до всіх земляків. А хто у такому разі має більше повідомляти редакцію про ті новини, цікаві події? Три працівники редакції все ж фізично не спроможні це робити. Тож треба всім нам, членам земляцтва, готувати і надавати редакції повідомлення про події у своєму населеному пункті, про свою діяльність у них.

Отож, якщо ми хочемо, щоб наша газета "Отчий поріг" стала ще цікавішою, ще насиченішою інформацією про життя земляків за рідними порогами, нам треба долучитися до цієї справи.

Яків ГАЛЬЧЕНКО,
колишній працівник
редакції газети "Голос України"
Фото Ганни СКРИПКИ

У плині літ

Здається, що зовсім недавно урочисто відзначалось 10-річчя часопису "Отчий поріг". А від того часу минуло 5 років. В нашій державі відбулись великі зміни – майже три роки відбувається неоголошена війна, гинуть захисники України. Всі ці роки шановна газета регулярно виходила, розповідаючи, як і раніше, про вихідців з Чернігівщини, а також про учасників АТО, не вступала в політичні двобої.

Вже вийшло 180 номерів газети, над кожним її номером успішно працює невеликий талановитий колектив редакції, який в своїй роботі опирається на багаточисельних дописувачів. Я теж являюсь дописувачем улюбленої газети. Я друкувався в багатьох газетах і журналах і отримую велике задоволення від оприлюдненого мною в "Отчому порозі" і радий від того, що зміг про побачене розповісти землякам.

Шановним акулам пера чудового часопису мої найкращі побажання. Так тримати і надалі!

Микола БУКАТИЙ

Пам'ять жива

Вже в котрий раз під керівництвом Миколи Поети зібралось відділення чорнобильців, щоб поговорити про свої справи, підвести підсумки роботи у нинішньому році та спланувати майбутнє. Як завжди, були покладені квіти до пам'ятника загиблим чорнобильцям біля храму Входу Господнього в Єрусалим – «Чорнобильської церкви». Німою тишею дві стели – червона і чорна, як життя і смерть, з'єднані ажурною аркою з дзвоном, як обереги пам'яті про той день біди, приймали квіти від свідків трагедії.

Ця страшна сторінка історії,

як чорна пляма на білому полотні, залишилася в душі кожного, хто прибув на цю зустріч. У споминах Анатолія Кезлі, Миколи Шакули, Валентини Пархоменко, Нінелі Навроцької, Дмитра Волоха, Михайла Марченка оживали дні літа 1986 року. Доброю традицією стало відвідання тих ліквідаторів, які за станом здоров'я не покидають своїх домівок.

Ця зустріч в черговий раз засвідчила, що саме сила духу, жаги до життя, доброзичливості і віри допоможуть нашій країні вистояти у цей складний час.

Ганна СКРИПКА

Життя, віддане людям

Славний прилучанин Віктор Петрович Тищенко січневої пори зустрічає своє 80-ліття. Коли заглянути в його життя, відразу впадає в око, що воно сповна віддане людям. Опанування фаху журналіста в Шевченковому університеті. Робота в різних газетах та на інших відповідальних посадах вигранювала його слово, що стало особливо помітним у краєзнавчій книзі "Життєві кроки", присвяченій рідній Сіверській стороні. Був він і щедрим на благородні ідеї – так, свого часу запропонував назвати колишній компартійний музей у Києві "Українським домом", що й зараз спрацьовує в патріотичному вихованні людей. Має ювіляр і поважне наукове звання кандидата філософських наук. А ще, незважаючи на поважний вік, не цурається громадської роботи в земляцтві. Так, нещодавно він передав одній з бібліотек Прилук 750 книг. Отож зичимо славному землякові нових трудів і звершень на многії літа.

Віктору Тищенко з нагоди його подвійного 40-річчя моє дружнєє посланіє

О, Вікторами світ багатий!
Вони – як злитки золоті,
тому не просто розказати,
який В. Тищенко в житті.

А мо' й розказувать не треба,
бо що слова – звичайний звук,
а два по сорок впало з неба
і загриміло наяву.

Довкіл заблискало сталево,
дощем врожайним затягло,
добром звагітніло січнево,
і друзів коло розцвіло.

Йому ж бо всесвіт неосяжний
гучне ім'я подарував,
всепереможність взяв поважно
і в далину помандрував.

Ця далина – круті дороги,
років щасливих передзвін,
хтось би й поскиглив від
знемоги.
але не Тищенко, не він.

На завіктореному полі,
де буйством стелиться повтор,
угодно Богові і долі,
щоб нарекли тебе Віктор.

Зміст переможності ще греки
прадавню вклали в це ім'я.
І шлях твій простелився далеко,
його частину бачив я.

Оту, що в університеті,
де гризли ми граніт наук
і мріяли в шаленім леті
про радість журналістських мук.

Ця радість потім нас зустріла
стіною різних перепон,
та в нас піджилки не трусилися
від перегону в перегон.

Був на Фіделя дуже схожим
клинком вусів і бакенбард
і мудрістю під стат'ю
вельможних –
вождів партійних авангард.

Собою ти не хизувався,
простим з людьми постійно був,
з пихатістю і злом не знався
то й добру славу роздобув.

А це не кожному вдається,
штовхаючись серед принад:
один на чомусь спотикнеться,
інший відкотиться назад.

А ти обрав свою дорогу
і нею йшов усі роки
і, дякуючи силі Бога,
не сковила на наврошки.

Нічого, що гудуть літа,
це – подарунок від жар-птиці,
яка щороку прилітає,
і їй вклоняться годиться.

За те вклоняйтесь, що вона
замість спокуси бути злою
удачею не обіймає,
а від негод вкрива собою.

Вже очевидно: в тебе є
усе, аби щасливо жити.
І час нові літа снує,
яких нікому не спинити.

Щоб милувався білий світ
твоєю мужньою ходою
і вічний молодості цвіт
вінчався з твердю молодю.

Талантом Бог не обділив,
а доля святості додала,
аби життєвих сил прилив
тобі на до-о-о-ого вистачало.

PS.
Ці слова у час січнянський
списав з душі
Михайло БАЛТЯНСЬКИЙ

**Надзвичайному
й повноважному
послу України,
доброму
побратиму
Івану Майдану**

ОДА

*Життя – це мить.
Щаслива мить сьогодні.
Роки промчали, мов дев'ятий вал.
В селі були улюбленцем народним,
А нині Ви посол і генерал.*

*Зустрілись ми не рано і не пізно,
Та все ж ця дружба суджена мені.
Родилась в Тегерані наша пісня,
Там нас звели колись шляхи земні.*

*Я знаю, нині свято Вам і втіха,
Що на землі і Ваш глибокий слід,
Хоч в юності Ви по-селянськи тихо
З Заудайки виходили у світ.*

*Дороги і розлуки всюдисущі –
Та поряд Віра Павлівна Майдан.
Вона для Вас в житті,
як хліб насущний,
Тому й скоривсь Іран, Афганістан.*

*Усе було і тихо, і грозово,
Та Ви лишилися щирим і незлим.
Тому під Вашим генеральським словом
Завжди я хочу бути рядовим.
Ви ж залишайтеся вічно молодим!*

Медові рядки

**Ювілейне слово
з нагоди 70-річчя побратима,
нового отамана Носівського відділення
Григорія Шкребеля**

*Ой, Володькова Дівця
Закохалася у Гриця.
Бо козацького він роду,
Талант має, а ще й вроду.
Він невтомно світ малює,
Світлу втіху нам дарує.*

*Ой, Володькова Дівця,
Дай натхнення нам напитися,
Щоби дар, як Гриць наш, мати,
Україну прославляти.
В нього фарби пахнуть цвітом,
Обдаровують привітом.*

*Ой, Володькова Дівця,
Ти відкрий нам тайни Гриця.
Ріс в селі, корови пас,
Рівним був посеред нас,
Був військовим молодцем
І, на диво, став творцем.*

*Ой, Володькова Дівця,
Підкажи нам, де криниця,
У якій свята водиця,
Що талант живила Гриця,*

*Де чарівна та дівця,
Що впрягла у творчість Гриця?*

*Ой, Володькова Дівця,
Тебе знає вся столиця.
Бо там друзі його щирі,
Земляки живуть у мирі.
Там талант його аж грає,
Україну прославляє.*

*Зачарований красою,
З малку вживаний россою
З рук матусі, він донині
Береже в душі святині,
Людя на добро й державі
Творить образи яскраві.*

*Тож Володькова Дівця
Нині словом козириється:
– Отакий наш Шкребіл Гриць,
Майстер творчих таємниць.
Тож і далі дивуй світ
Всім на радість сотню літ.*

*Медом поділився
Петро МЕДВІДЬ*

ОТЧИЙ ПОРІГ

**Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО**
**Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ**
Засновник: товариство
"Чернігівське земляцтво"
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення
України 06.XI.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво:
серія KB №5594
Передплатний індекс 37630
Адреса редакції:
02660, Київ, Броварський проспект, 15,
тел. 206-87-12
Контакти: www.chz.org.ua,
e-mail: otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

**В.В. Ткаченко, В.І. Авдеєнко,
Л.Н. Горлач (Коваленко),
А.Л. Курданов, Т.А. Літошко,
П.І. Медвідь, О.Ф. Орехович,
Ю.А. Русанов, М.М. Ткач,
В.В. Пушкар'єв, В.Є. Устименко,
М.І. Халимоненко.**

За достовірність фактів, точність імен і
прізвищ, географічних та історичних
реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Ганна Скрипка**.
Комп'ютерний набір **Ганна Скрипка**.

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко**.

Надруковано та зверстано на замовлення
товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві
у КП "Редакція журналу
"Дім, сад, город".
Тираж 1500.